

SELETUSKIRI

Rahandusministri 29. novembri 2010. a määruse nr 60 „Tulumaksuseadusest, sotsiaalmaksuseadusest, kogumispensionide seadusest ja töötuskindlustuse seadusest tulenevate deklaratsioonide ja tõendite vormide kinnitamine ning nende täitmise ja esitamise korrad“ muutmine

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõu eesmärk on kehtestada deklaratsioonivormid, et tagada nende kooskõla aastatel 2015–2017 vastu võetud ning 2018. aastal jõustuvate tulumaksuseaduse ja teiste seaduste muudatustega.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Määruse eelnõu koostas Rahandusministeeriumi maksupoliitika osakonna peaspetsialist Jelena Reiman (tel: 611 3402, e-mail: jelena.reiman@fin.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi õigusosakonna jurist Heili Jaamu (tel: 611 3645, e-mail: heili.jaamu@fin.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga muudetakse rahandusministri 29. novembri 2010. a määrusega nr 60 „Tulumaksuseadusest, sotsiaalmaksuseadusest, kogumispensionide seadusest ja töötuskindlustuse seadusest tulenevate deklaratsioonide ja tõendite vormide kinnitamine ning nende täitmise ja esitamise korrad“ (edaspidi *määrus*) (RT I, 03.05.2017, 12) kehtestatud vorme TSD, TSD lisa 1, TSD lisa 2, TSD lisa 3, TSD lisa 4, TSD lisa 6, TSD lisa 7, INF 1, INF 6 ja INF 14.

Eelnõu on sotsiaalmaksuseaduse, tulumaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Riigikogus vastu võetud 15.06.2015, jõustus 01.01.2017, osaliselt 01.01.2018); perehüvitiste seaduse (Riigikogus vastu võetud 15.06.2016, jõustus 01.01.2017); investeerimisfondide seaduse (Riigikogus vastu võetud 14.12.2016, jõustus 10.01.2017); tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Riigikogus vastu võetud 19.12.2016, jõustus 01.01.2017, osaliselt 01.01.2018); Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (Riigikogus vastu võetud 07.06.2017, jõustus 06.07.2017, § 24 punkt 2 jõustus 01.09.2018); tulumaksuseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (Riigikogus vastu võetud 19.06.2017, jõustus 01.08.2017, osaliselt 01.01.2018); ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse (Riigikogus vastu võetud 19.06.2017, jõustub 01.01.2018), tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse (479SE, jõustub 01.01.2018, osaliselt 01.05.2018) ning sotsiaalmaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse (499SE, jõustub 01.01.2018) rakendusakt.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Vormi TSD lisa 1 täitmise korra punkti 5.3 väljamakse liiki 51 täiendatakse tulumaksuseaduse (edaspidi *TuMS*) § 49 lõikes 4¹ nimetatud vabatahtlikule tehtud väljamakse deklareerimise korraga. Tulenevalt *TuMS* § 19 lõike 3 punktist 17 ja § 41 punktist 13 maksustatakse tulumaksuga vabatahtlikule, kes täidab välisriigis § 11 lõikes 1 nimetatud nimekirja kantud ühingu ülesannet, tehtud väljamakset, mis ületab § 13 lõike 3 punktis 1 sätestatud välislähetuse päevaraha maksuvaba piirmäära.

TuMS § 11 lõikes 1 nimetatud tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduse nimekirjas olevatel ühingutel on võimalik maksta ühingu tegevuses osalevale vabatahtlikule ühingu heaks välismaal ülesannete täitmise eest maksuvabalt summa, mis on võrdne välislähetuse päevaraha maksuvaba piirmääraga. *TuMS* § 11 lõike 1 alusel kehtestatava tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja kantud ühingud on võimalik vaadata Maksu- ja Tolliameti veebilehel:

Vormi TSD lisa 1 täitmise korra punkti 5.3 väljamakse liigi 53 ja **vormi TSD lisa 2** täitmise korra punkti 7.5 väljamakse liigi 179 tehniline muudatus on tingitud perehüvitiste seaduse muutmisest. TuMS § 19 lõike 2 ja § 29 lõike 9 alusel maksustatakse tulumaksuga ja deklareeritakse perehüvitiste seaduse alusel makstav vanemahüvitis.

Vormi TSD lisa 4 täitmise korra kehtiva sõnastuse kohaselt näitab töandja koodil **4030** isikliku sõiduauto, teenistus-, töö- või ametisõitudeks kasutamise eest makstud hüvitise § 13 lõike 3 punktides 2 ja 2¹ sätestatud piirmäärasid ületavas osas. Isikliku sõiduauto kasutamisega seotud parkimistasu aga ei kuulu isiku maksuvaba tulu hulka. Tulenevalt TuMS § 13 lõike 3 punktis 2³ sätestatust võib töandja kuludokumendi alusel hüvitada töötajale ka parkimistasu, mida ei loeta erisoodustuseks ning koodil 4030 ei deklareerita.

Koodil **4040** näidatakse TuMS § 48 lõike 8 alusel töandja omandis või valduses oleva sõiduauto töö-, ameti- või teenistusülesannetega või töandja ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks kasutada andmine. Praegu on erisoodustuse hinnaks arvestuse pidamise korral 0,2 või 0,3 eurot ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks sõidetud ühe kilomeetri kohta. Kui arvatud erisoodustuse hind on kõrgem kui 256 eurot või kui puudub arvestuse pidamine, on erisoodustuse hinnaks 256 eurot.

Uue korra kohaselt lähtutakse erisoodustuse hinna määramisel sõiduauto võimsusest. Töandja sõiduauto töö-, ameti- või teenistusülesannete või töandja ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks kasutada andmise erisoodustuse hind on 1,96 eurot kuus sõiduauto liiklusregistris märgitud mootori võimsuse ühiku kohta. Üle viie aasta vanuse sõiduauto puhul on erisoodustuse hind sõiduauto mootori võimsuse ühiku kohta 1,47 eurot kuus. Nimetatud erisoodustuse hinna määramise korda võib kasutada ka liiklusseaduse tähenduses kuni 3500 kilogrammise täismassiga veoauto kasutamise võimaldamisel töö-, ameti- või teenistusülesannete või töandja ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks.

Koodil **4080** näidatakse töandja antud osalusoptiooni võõrandamisel või osalusoptiooni alusvaraks oleva osaluse omandamisel saadud tulu, arvestades TuMS § 48 lõikes 5³ sätestatut. Kehtiva sõnastuse kohaselt, kui osalusoptiooni alusvara on osalus töandjas või töandjaga samasse kontserni kuuluvas äriühingus, ei loeta erisoodustuseks ja ei deklareerita vormi TSD lisa 4 osalusoptiooni alusvaraks oleva osaluse omandamist, kui osalus omandatakse mitte varem kui kolme aasta möödumisel osalusoptiooni andmisest arvates.

TuMS § 48 lõike 5³ uue sõnastuse alusel võimaldatakse teatud tingimustel ja mahus osalusoptioone maksuvabalt realiseerida ka enne, kui optiooni andmisest on möödunud kolm aastat. Ei loeta erisoodustuseks ja ei deklareerita vormi TSD lisa 4, optiooni alusvaraks oleva osaluse omandamist ulatuses, mis vastab proportsionaalselt optiooni hoidmise ajale enne järgmist sündmust – võõrandatakse kogu osalus töandjas või temaga samasse kontserni kuuluvas äriühingus vähemalt kolmeaastase tähtajaga optioonilepingu kehtivuse ajal, samuti kui töötajal tuvastatakse täielik töövõimetus või töötaja hukkub. Kui optioonileping ei ole digitaalselt allkirjastatud või notariaalselt kinnitatud, esitab töandja optioonilepingu viie tööpäeva jooksul selle sõlmimisest alates Maksu- ja Tolliametile.

Koodil **4120** näidatakse kulutused töötajate tervise edendamiseks, mis ületavad TuMS § 48 lõikes 5⁵ sätestatud piirmäära. Erisoodustusena ei maksustata järgmisi tervise edendamiseks tehtud kulutusi 100 euro ulatuses töötaja kohta kvartalis, kui töandja on neid võimaldanud kõikidele töötajatele:

- 1) avaliku rahvaspordiürituse osavõttu;
- 2) sportimis- või liikumispaiga regulaarse kasutamise otseselt seotud kulutusi;
- 3) töandja olemasolevate spordirajatiste ülalpidamiseks tehtavaid kulutusi;

- 4) kulutusi tervishoiutöötajate riiklikusse registrisse kantud või vastavat kutsetunnistust omava taastusarsti, füsioterapeudi, tegevusterapeudi, kliinilise logopeedi või kliinilise psühholoogi teenustele;
- 5) ravikindlustuslepingu kindlustusmaksed.

Koodil **4130** näidatakse töötajatele (TuMS § 48 lõike 3 tähenduses) antud muud §-s 48 sätestatud erisoodustused.

Eelnõu kohaselt deklareeritakse koodil 4130 tööandja ettevõtlusega seotud kulutused töölepingu alusel töötava töötaja transpordiks elu- ja töökoha vahel, kui ei ole täidetud järgmised nõuded – töötaja elukoht asub vähemalt 50 kilomeetri kaugusel töökohast või tööandja transporti korraldatakse M2- või M3-kategooria sõidukiga, millel on vähemalt kaheksa istekohta või bussiga liikluseaduse tähenduses.

Koodil 4130 näidatakse ka töötajale, kellel on tuvastatud osaline või puuduv töövõime (riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel tuvastatud töövõime kaotus alates 40%-st või kuulmispuude puhul kuulmislangusega alates 30 detsibellist) või kellele on määratud puude raskusaste, abivahendite andmiseks tehtud kulutused, mis ületavad kalendriaastas 50% talle selle aasta jooksul makstud ja sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast (TuMS § 48 lõige 5⁴ ja § 61 lõige 45).

Koodil 4130 näidatakse tööandja ettevõtlusega seotud kulutused töölepingu alusel töötava töötaja majutamiseks, kui ei ole täidetud § 48 lõike 5⁶ nõuded – töötaja elukoht asub vähemalt 50 kilomeetri kaugusel töökohast ja majutamise kulutused majutatava töötaja kohta ületavad 200 eurot kalendrikuus majutamisel Tallinnas või Tartus ning 100 eurot muudel juhtudel.

Vormi TSD lisa 6 koodi 6080 täiendatakse tulenevalt TuMS § 51 lõikest 2 ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse alusel füüsilisele isikule teenuse osutamise eest tehtud väljamaksega. Ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse kohaselt võib füüsiline isik ettevõtluskontole kanda tulu, mis on saadud teenuse osutamisest või kauba müügist. Seejuures ei ole seatud täiendavaid piiranguid sellele, kas teenus osutatakse või kaup müüakse füüsilisele isikule või Eesti või välisriigi juriidilisele isikule. Kui teenuse saaja on residendist juriidiline isik või mitteresidendist juriidilise isiku Eestis asuv püsiv tegevuskoht, tuleb teenuse saajal deklareerida füüsilisele isikule teenuse osutamise eest makstud summat vormi TSD lisa 6 koodil 6080 ning tasuda tulumaksu.

Vormi TSD lisa 7 täiendatakse TuMS § 47¹ alusel residendist krediidasutuste kohustusega maksta tulumaksu avansilisi makseid 14% eelmises kvartalis teenitud kasumilt.

Residendist krediidasutus näitab uues osas V eelmises kvartalis teenitud § 47¹ lõikes 1 nimetatud § 50 lõigetes 1 ja 2 sätestatud maksukohustuste täitmise eelset kasumit ja § 47¹ lõikes 2 sätestatud kvartali kasumist lubatud mahaarvamist ning sellelt kasumilt arvatud avansiline makse.

Paragrahvis 47¹ sätestatud juhul moodustab krediidasutuse maksubaasi ainult enda teenitud kasum, mida võib vähendada § 50 lõikes 1¹ saadud dividendi võrra, millele rakendatakse vabastusmeetodit, et vältida topeltnmaksustamist. Krediidasutuse kasumit võib vähendada ka kuni 19 eelmise kvartali kahjumi võrra, mida ei ole varem kasumi vähendamiseks kasutatud. Kvartalis teenitud kahjumit võib edasi kanda ja kasutada kasumi vähendamiseks järgnevatel maksustamisperioodidel. Avansilist makset ei vähendata vormi TSD lisa 7 osas Ib deklareeritud välisriigis kinnipeetud või tasutud tulumaksuga.

Residendist krediidasutus täidab vormi TSD lisa 7 osa V ja esitab tuludeklaratsiooni iga kvartali kolmanda kuu 10. kuupäevaks Maksu- ja Tolliametile eelmises kvartalis teenitud kasumi kohta.

Krediidiasutus deklareerib ja tasub esimese avansilise makse 2018. aasta teises kvartalis teenitud kasumilt 2018. aasta 10. septembriks vastavalt TuMS § 61 lõikes 56 sätestatule. Esimest avansilist makset ei saa vähendada enne 2018. aasta teist kvartalit tekkinud kahjumi võrra.

Residendist krediidiasutusel on õigus TuMS § 50 lõike 1 või 2 alusel tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata § 47¹ alusel eelmisel kalendriaastal tasutud avansilised maksed. Maha ei saa arvata jooksva aastal tasutud avansilisi maksed. Näiteks 2019. aastal TuMS § 50 lõike 1 või 2 alusel tasumisele kuuluvast tulumaksust võib maha arvata 2018. aastal tasutud avansilised maksed.

Vormi TSD lisa 7 täiendatakse uue koodiga **7012**. Siin näidatakse TuMS § 50² alusel antud laenu, mis on tunnistatud varjatud kasumieraldiseks, ning nendelt tasutav tulumaks.

Residendist äriühing maksab tulumaksu emaettevõtjale, sama emaettevõtja teisele tütarettevõtjale (välja arvatud laenuandja tütarettevõtjale) ning kontserni kuuluvale aktsionärile või osanikule antud laenult. Residendist krediidiasutus ei maksa tulumaksu TuMS § 50² sätestatud juhul.

Emaettevõtja mõiste tuleneb äriseadustiku §-st 6 ning selle kohaselt on äriühing, kes on teises äriühingus aktsionär või osanik ning omab seal hälteenamust, emaettevõtja ja ühing, kus ta osaleb, tütarettevõtja. Samuti loetakse emaettevõtja tütarettevõtjaks ühing, kus hälteenamus on teisel tütarettevõtjal või tütarettevõtjal üksinda või koos emaettevõtjaga ning ühing, kus teisel ühingul (emaettevõtjal) on selle osaniku või aktsionärina valitsev mõju. Emaettevõtja koos tütarettevõtjatega moodustavad kontserni. Emaettevõtjana (TuMS § 50² lõige 2) käsitatakse ka ühingat, kes asub kontserni struktuuris laenu andvast tütarettevõtjast ülalpool (nt emaühingu emaühing), samuti mittetulundusühingut ja sihtasutust, kellel on laenu andvas ühingu hälteenamus või valitsev mõju.

Lisaks tavapärasele (laenulepingu alusel) laenu andmisele käsitatakse maksustamisel laenu temaga krediidilepingu sõlmimist ka muid majanduslikult samaväärseid tehinguid. Näiteks käsitatakse laenu laenulepingut, millega on laenusummat suurendatud või laenu tagastamise tähtaega pikendatud, või raha kandmist kontsernikontole või on muudetud muid olulisi tingimusi.

Vormi TSD lisa 7 osa II täiendatakse uue tulu liigiga 734 – maksustatud laen. Tulenevalt TuMS § 50 lõike 1¹ punktist 7 ei maksustata tulumaksuga dividendi, mida laenuandja maksab § 50² alusel maksustatud tagastatud laenu alusel. Kui laenusaja saab maksustatud laenu, kuid ta seda ei tagasta, siis selle laenu väljamaksmisel maksustatakse see varjatud kasumieraldisena maksumääraga 20/80 ja deklareeritakse vormi TSD lisa 7 osa I koodil 7012. Varjatud kasumieraldiselt tasutavat tulumaksu ei vähendata vormi TSD lisa 7 osas Ib deklareeritud välisriigis kinnipeetud või tasutud tulumaksuga.

Vormi TSD lisa 7 osa II uus kood **7211** on seotud laenu tagastamisega. Koodil 7211 näitab laenuandja talle tagastatud laenu, millelt ta on tasunud tulumaksu, summa (TuMS § 50 lõike 1¹ punkt 7). Koodil 7211 näitab laenuandja summa, mis on temale tegelikult tagastatud maksustamisperioodil.

Koodi 7211 rea tühikutes näidatakse millise laenusumma ta maksustas ja millal. Sellisel juhul koode 7230–7270 ei täideta. Näiteks kui ta maksustas laenusumma 300, aga tagastati 150, siis koodil 7211 näidatakse 150 ja koodi 7212 tühikus 300. Koodidel 7213 ja 7214 märgitakse kuu ja aasta millal on 300 maksustatud.

TuMS § 56⁵ alusel näitab äriühing varjatud kasumieraldise (maksustatud laenude) summad ja nende saajad vormil INF 1 tulu liigiga VKE ning vormil INF14 IV osas näidatakse antud maksustamata laenude ja tagastatud laenude summad.

Vormi TSD lisa 3 esitab TuMS § 53 alusel mitteresidendist juriidiline isik, kellel on Eestis püsiv tegevuskoht, püsivale tegevuskohale omistatud kasumi kohta, mis on maksustamisperioodil

püsivast tegevuskohast välja viidud. TuMS § 53 lõike 4 muutmise kohaselt laienevad § 47¹ ja § 50² reeglid ka püsivale tegevuskohale.

Püsiv tegevuskoht näitab vormi TSD lisa 3 uue osa V „Varjatud kasumieraldised“ koodidel 3810 ja 3820 ja maksab tulumaksu (maksumäär 20/80) emaettevõtjale, sama emaettevõtja teisele tütarettevõtjale (välja arvatud laenuandja tütarettevõtjale) ning kontserni kuuluvale aktsionärile või osanikule antud laenult (TuMS § 50², § 53 lõige 4).

Mitteresidendist krediidasutuse Eesti filiaal ei maksa tulumaksu TuMS § 50² sätestatud juhul. Emaettevõtja ja antud laenu mõisteid on rohkem selgitatud vormi TSD lisa 7 täitmisel.

Vormil TSD lisa 3 uue osa VI „Krediidasutuse avansilised maksed“ koodidel 3900–3940 näitab mitteresidendist krediidasutuse Eesti filiaal iga kvartali kolmanda kuu 10. kuupäevaks eelmises kvartalis teenitud TuMS 47¹ lõikes 1 sätestatud maksukohustuste täitmise eelse kasumi avansilise makse arvutamiseks.

Vormi INF 1 on täiendatud maksustatud varjatud kasumieraldise (antud laenu) sätetega. Residendist äriühing näitab vormil INF 1 tulu liigiga VKE maksustamisperioodil välja makstud TuMS § 50² alusel maksustatud varjatud kasumieraldise summad ning nende saajad.

Vormi INF 6 muutmine on tingitud Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusest, mille kohaselt alates 01.09.2018 hakkab esitama informatsiooni Maksu- ja Tolliametile vabatahtlike pensionifondide osakute soetamiseks kalendriaastal makstud summade kohta pensioniregistri pidaja. Deklaratsioon esitatakse elektrooniliselt Maksu- ja Tolliametile kalendriaastale järgneva aasta 1. veebruariks.

Vormi INF 14 on TuMS § 56⁵ alusel täiendatud IV osaga. Residendist äriühing ja mitteresidendist äriühingu Eestis asuv püsiv tegevuskoht deklareerib vormi INF 14 IV osas kvartalis antud laenude, mida ei ole maksustatud TuMS § 50² alusel, ning tagastatud laenude summad.

Residendist äriühing ja mitteresidendist äriühingu Eestis asuv püsiv tegevuskoht deklareerib alates 2017. aasta 1. juulist antud laenud 2018. aasta 20. aprilliks esitatavas INF 14.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidu õigus eelnõuga seotud küsimusi ei reguleeri.

4. Määruse mõjud

Määruse eelnõuga muudetakse rahandusministri 29. novembri 2010. a määrust nr 60 „Tulumaksuseadusest, sotsiaalmaksuseadusest, kogumispensionide seadusest ja töötuskindlustuse seadusest tulenevate deklaratsioonide ja tõendite vormide kinnitamine ning nende täitmise ja esitamise korrad“ ning kehtestatud deklaratsioonivormid on viidud kooskõlla TuMS muudatustega. Täpsustatakse deklaratsioonivormide täitmist ja esitamist Maksu- ja Tolliametile.

Eelnõuga ei kaasne ettenähtavaid sotsiaalseid tagajärgi ega mõjusid riigi julgeolekule, rahvusvahelistele suhetele, keskkonnale, regionaalarengule ega riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuste töökorraldusele.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Mõjud tulenevad ning neid on analüüsitud määruse aluseks olevate tulumaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduste menetlemisel.

Määruse rakendamine eeldab maksuhaldurilt teatud kulutuste tegemist IT-lahenduste täiendamiseks seoses deklaratsioonivormide muutmisega.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2018. aasta 1. jaanuaril.

7. Määruse koostööstamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu koostööstamiseks ministriumitele ja arvamuse avaldamiseks Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Raamatupidajate Kogule ning Maksu- ja Tolliametile.

20. september 2017. a.